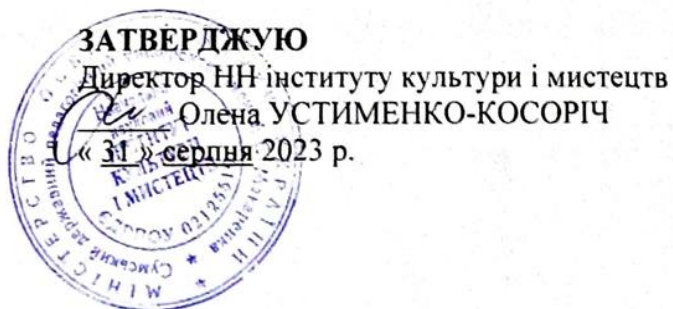

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка

НН інститут культури і мистецтв

Кафедра хореографії та музичного мистецтва

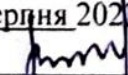
НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

галузь знань 02 Культура і мистецтво
(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 024 Хореографія
(шифр і назва)

освітня-програма/програми Хореографія
(назва)

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною комісією
НН інституту культури і мистецтв
« 31 » серпня 2023 р.
Голова Олександр РУДЕНКО

Суми – 2023

Розробники:

1. Максименко Анатолій Іванович – старший викладач кафедри хореографії та музичного мистецтва.
2. Ткаченко Ірина Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри хореографії та музичного мистецтва.
3. Омеляненко Захар Валерійович – викладач кафедри хореографії та музичного мистецтва.
4. Омеляненко Катерина Анатоліївна – викладач кафедри хореографії та музичного мистецтва.

Програма виробничої практики з хореографії розглянута і схвалена на засіданні кафедри хореографії та музичного мистецтва.

Протокол № 8 від 29 червня 2024 р.

В. о. завідувача кафедри
доктор педагогічних наук, професор _____

Ольга СРЕМЕНКО

Загальні положення

Види та тривалість практики визначаються стандартами вищої освіти та відображаються відповідно в навчальних планах і графіках навчального процесу.

Програми практик є основним навчально-методичним документом для студентів та керівників практик від навчального закладу та бази практики. При цьому, під базою практики слід розуміти усі підприємства, організації та установи різних галузей, на яких, студенти вищих навчальних закладів можуть проходити практику. Ці підприємства, організації та установи (в багатьох випадках) закріплені за вищими навчальними закладами як бази практик спільними наказами (договорами, розпорядженнями, листами або іншими документами).

Основне завдання програм практики, які відповідають сучасним вимогам, полягає в тому, щоб чітко спланувати та регламентувати усю діяльність студентів і викладачів в цей період навчального процесу, який проводиться на базі практики.

Згідно з чинним у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка навчальним планом (денної та заочної форми навчання) з галузі знань – 02 Культура і мистецтво, спеціальність – 024 Хореографія, та положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка (далі – Положення) розроблене на основі: Закону України «Про вищу освіту»; Закону України «Про освіту»; Положення «Про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України». Положення про організацію освітнього процесу у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка, ухваленого рішенням вченої ради університету протокол № 10 від 27 травня 2019 року, затвердженого наказом СумДПУ імені А.С. Макаренка № 280 від 27 травня 2019 року.

Положенням про проходження практики студентів вищих навчальних закладів для студентів II–IV курсу (бакалавр) та II курсу (магістр) навчально-наукового інституту культури і мистецтв обов'язковими є такі практики:

Перелік практик для освітнього рівня бакалавр 024 Хореографія

<i>Назва практики</i>	<i>Семестр</i>	<i>Тижні</i>	<i>Кількість кредитів ECTS</i>
2 курс			
Навчальна – оглядова практика з хореографії Денна форма навчання	3	4 тижні	6 (180 г.)
Навчальна – оглядова практика з хореографії Заочна форма навчання	3	4 тижні	6 (180 г.)
3 курс			
Навчально – творча практика з хореографії Денна форма навчання	6	4 тижні	6 (180 г.)
Навчально – творча практика з хореографії Заочна форма навчання	6	4 тижні	6 (180 г.)
4 курс			
Виробнича практика з хореографії Денна форма навчання	8	8 тижнів	12 (360 г.)
Виробнича практика з хореографії Заочна форма навчання	8	8 тижнів	12 (360 г.)

Перелік практики для освітнього рівня магістр 024 Хореографія

<i>Назва практики</i>	<i>Семестр</i>	<i>Тижні</i>	<i>Кількість кредитів ECTS</i>
Виробнича (хореографічна) практика за фахом Денна форма навчання	3	8 тижнів	12 (360 г.)
Виробнича (хореографічна) практика за фахом Заочна форма навчання	3	8 тижнів	12 (360 г.)

Підготовка до практики

Практика є тим узагальнюючим джерелом, з якого студент-практикант повинен черпати свої знання, отримані зі всіх фахових предметів в процесі

навчання: «Теорія та методика класичного танцю», «ТМ українського народного танцю», «ТМ народно-сценічного танцю», «ТМ сучасного танцю», «ТМ бального танцю», «Композиція та постановка танцю», «Теорія і методика викладання хореографічних дисциплін у ЗВО», «ТМ роботи з хореографічним колективом», «Синергія хореографічного мистецтва», «Методика та творчі технології в українській та світовій хореографії» тощо. Всі ці предмети в кінцевому результаті повинні бути спрямовані на підготовку майбутнього фахівця хореографічних дисциплін, керівника хореографічного колективу, балетмейстера для роботи як з аматорськими так і з професійними хореографічними колективами.

Практика студентів є основною ланкою, яка з'єднує інститут, кафедру з мистецьким колективом, навчальним закладом в якому вдосконалюється навчання практиканта. Визначений для проведення практики танцювальний ансамбль, чи хореографічний навчальний заклад набуває статусу пріоритетних і стають тою «аудиторією» де формується професійні якості майбутнього викладача хореографічних дисциплін, керівника хореографічного колективу. Тому практика в системі навчального плану мусить бути системною.

Досвід переконав, що такий вид практики повністю виправдав себе:

По-перше студенти мають можливість працювати в колективі без перерви. Це забезпечить послідовність проведених практикантами уроків в тому чи іншому хореографічному колективі, та надає системності в навчальному процесі.

По-друге, студент має більше можливостей і часу ознайомитись із специфікою даного колективу чи закладу, вивчити його традиції, репертуар, зблизитись із учасниками чи працівниками, вивчити їхні технічні можливості, щоб в майбутньому разом з ними втілювати в життя свої творчі і програмні завдання.

По-третє, налагодиться чіткий контроль за ходом практики з боку університету. За розкладом практики викладачі фахових дисциплін відвідають уроки своїх студентів, з наступним рецензуванням та наданням методичної допомоги.

Розподіл студентів на практику здійснюється згідно наказу (додаток № 1). Кількість студентів розподілених до одного місця проходження практики визначається його особливостями: наявності різних танцювальних колективів, наявності досвідчених мистецько-педагогічних кадрів, відповідної матеріальнотехнічної бази, вищих навчальних закладів.

Практика дає можливість студентам глибше вникати в життя і творчий процес даного художнього колективу, формує професійно-педагогічні якості, закріплює і конкретизує теоретичні знання, вміння, навички розвиває пізнавальні і творчі можливості студента.

Можливими базами для проведення практик є найрізноманітніші заклади, установи та організації, де існують аматорська та професійні хореографічні колективи (школи, гімназії, ліцеї, коледжі, дошкільні дитячі установи, позашкільні навчально-виховні заклади, театри, студії та інші установи) державні та приватні підприємства, вищі навчальні заклади.

Перед початком практики на кафедрі хореографії та музичного мистецтва проводиться настановна конференція, у якій беруть участь студенти-практиканти та їх керівники від університету та бази практики. На ній відповідальний за проведення практики від кафедри хореографії та музичного мистецтва знайомить студентів та керівників з наказом ректора, вимогами щодо проходження практики, обов'язками студентів-практикантів та їх керівників.

Для кожної бази практики з числа студентів призначається староста.

На бази практики студенти з'являються зі скеруванням, яке їм видають керівники від університету на кафедрі хореографії та музичного мистецтва.

Щоби допустити до роботи, практиканти повинні заздалегідь пройти в університеті медичний огляд (лише для студентів стаціонарної форми навчання) та інструктаж з техніки безпеки та протипожежної безпеки (для студентів стаціонарної та заочної форм навчання).

Основними обов'язками студентів-практикантів є:

Студенти вищих навчальних закладів при проходженні практики зобов'язані:

- до початку практики одержати від керівника практики від учбового закладу консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;

- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- невиконання хоча б одного пункту програми є підставою для не атестації студента-практиканта.
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно скласти залік з практики;
- розпочати і завершити практику у визначений термін.
- перебувати на базі практики не менше 8 годин в день (продовж усієї практики);
- вчасно оформити документацію;
- захистити звіт по практиці на підсумковій конференції.

Студент має право:

- висловлювати свої побажання щодо місця проходження практики;
- вносити пропозиції щодо поліпшення організації практики;
- здійснювати власний вибір змісту, методів, форм навчально-виховної діяльності з метою досягнення її ефективності;
- впроваджувати сучасні інноваційні підходи, виявляти творчість, ініціативу в організації навчально-виховного процесу;
- відвідувати навчальні заняття викладачів вищого навчального закладу, засідань кафедр, науково-методичного семінару тощо з метою виконання завдань педагогічної практики;
- звертатися до керівництва навчально-наукового інституту з проханням про зміни термінів проходження практики у зв'язку з певними обставинами (хвороба, відрадження, стажування та ін.).

Основними обов'язками керівника практики від університету є:

Перед початком практики контролює підготовленість баз практики та вважає за потребу до прибуття студентів-практикантів проведення відповідних заходів;

- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед від'їздом студентів на практику: інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки, надання студентам-практикантам необхідних документів (направлення, програми, щоденник, календарний план, індивідуальне завдання, тема дипломного проекту (роботи), методичні рекомендації чи інші), перелік яких встановлює навчальний заклад;
- забезпечити практикантів скеруванням на практику;
- повідомляє студентів про систему звітності з практики, прийняту на кафедрі, а саме: подання письмового звіту, виконання кваліфікаційної роботи, вигляду оформлення виконаного індивідуального завдання, підготовка доповіді, повідомлення, виступу тощо;
- у тісному контакті з керівником практики від бази практики забезпечує високу якість її проходження згідно з програмою;
- контролює забезпечення нормальних умов праці і побуту студентів та проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки;
- контролює виконання студентами-практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку, веде або організовує ведення табеля відвідування студентами бази практики;
- у складі комісії приймає заліки з практики;
- подає завідувачу кафедрою письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо поліпшення практики студентів;
- взяти участь у настановній та підсумковій конференціях з питань практики; - подати письмовий звіт про керівництво практикою.

Основні обов'язки керівника практики від кафедри хореографії та музичного мистецтва

- бере участь у настановчому інструктажі студентів у інституті (перед початком практики) і в підсумковій конференції на кафедрі (після завершення практики);

- у випадку неявки студентів на практику, порушення ними трудової дисципліни, нехтування своїми обов'язками, а також виникненні конфліктних ситуацій, або невідповідності баз проходження педпрактики вимогам повідомляє про це письмово на кафедру хореографії та музичного мистецтва Навчально-наукового інституту культури і мистецтв;
- спільно з груповим керівником-методистом від кафедри, викладачем надає методичну допомогу у підготовці і проведенні занять за фахом, організації педагогічної взаємодії зі студентами, розвитку позитивних міжособистісних взаємин у групі тощо;
- надає студентам компетентні рекомендації щодо організації навчально-пізнавальної діяльності студентів, формуванню їхнього інтересу до наукових знань, процесу пізнання;
- відвідує навчальні заняття (лекцію, семінарське, практичне заняття) студентів-практикантів, бере участь у їхньому обговоренні, оцінює заняття і виставляє відповідний бал у заліковий лист проходження практики;
- надає студентам консультації щодо розробки планів-конспектів лекцій, семінарських, практичних занять, підготовки рецензії (аналізу) навчального заняття, проведеного колегою, виконання індивідуального науково-дослідного завдання, оцінює їх;
- ініціює проведення підсумків практики студентів безпосередньо у вищому навчальному закладі, узгоджує спільно з іншими керівниками підсумкову оцінку;
- на засіданнях кафедри доповідає про стан проходження, а також про підсумки практики.

Основними обов'язками керівника від бази практики є:

- спільно з керівником практики від навчального закладу забезпечити зустріч практикантів з керівництвом бази практики.
- ознайомити студентів-практикантів з базою практики.
- ознайомити студентів-практикантів з правилами техніки безпеки та протипожежної безпеки на робочому місці.

- допомогти укласти індивідуальний план практикантів та контролювати його виконання.
- проводити індивідуальні та групові консультації.
- контролювати хід практики.
- оцінити роботу студентів на практиці, їхню готовність до професійної діяльності.
- підготувати характеристику на студента-практиканта.
- взяти участь у настановній та підсумковій конференціях з питань практики.
- на бази практики студенти з'являються зі скеруванням, яке їм видають керівники від університету на кафедрі хореографії та музичного мистецтва.

Підведення підсумків практики

Не пізніше двох тижнів після завершення практики студенти-практиканти здають керівникам від університету всі звітні документи для попередньої їх оцінки. Упродовж тижня на кафедрі хореографії та музичного мистецтва відбувається підсумкова конференція, на якій студенти перед керівником захищають матеріали практики. На конференції присутні всі студенти-практиканти та їх керівники від університету та баз практики (при можливості).

До захисту практики допускаються студенти, які повністю виконали завдання програми практики та вчасно оформили звітну документацію.

Студенти які з поважних причин (лікарняний) не пройшли її у визначений термін або отримали незадовільну оцінку за практику надається можливість повторного походження практики за власний рахунок.

Студенти, що не виконали програму практики і отримали незадовільний відгук з бази практики або незадовільну оцінку при складанні заліку, направляються на практику вдруге в період канікул або відраховуються з навчального закладу.

Формою звітності за практику є диференційований залік.

При кінцевій оцінці результатів практики враховується попередня оцінка керівників практики від університету та бази практики, результати захисту та

характеристика на студента-практиканта. Студенти, які регулярно відвідували базу практики, виконали всі індивідуальні завдання, оформили звіт, вчасно його подали, а також отримали схвальну характеристику з бази практики, отримують позитивну оцінку. Оцінка з практики враховується наряду з іншими оцінками, які характеризують успішність студентів.

Загальна оцінка за практику – 100 балів.

Результати складання заліків з практики викладачі заносять в екзаменаційну відомість і проставляють в заліковій книжці.

Критерії оцінювання уроків студентів-практикантів

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	<p>Оцінку «відмінно» ставлять за:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виконання в повному обсязі індивідуальні завдання; - проявлені під час педагогічної практики високого рівня знань і умінь, самостійно вирішувати поставлені завдання; - бездоганно провів урок хореографії, коли повністю досягнуто навчальної та виховної мети; - бездоганно володіє знаннями теорії та методики викладання хореографічних дисциплін; - має високий технічний рівень хореографічної підготовки, володіє прийомами розвитку хореографічних здібностей учасників хореографічних колективів; - виявив уміння самостійно і творчо готуватися до уроків та лекції; - провів урок на високому фахово-науковому рівні, поряд з освітніми завданнями відмінно розв’язував виховні завдання, успішно керувався дидактичними принципами, враховував вікові і психологічні особливості учнів; - вміло підібрав нотний, аудіо, відео матеріал; - протягом проведення занять правильно оцінював рівень підготовки учасників, забезпечував активність учнів під час пояснення нового матеріалу, закріплення чи повторення. Розвивав в учнів навички самостійної роботи; - вміло керував увагою учнів, зумів досягти зразкової дисципліни учнів; - склав психологічну-педагогічну характеристику учня.
82 – 89	Оцінку «дуже добре» ставлять за:

	<ul style="list-style-type: none"> - виконання в повному обсязі індивідуальні завдання; - бездоганно проведений урок хореографії, коли повністю досягнуто навчальної та виховної мети; - бездоганно володіє знаннями теорії та методики викладання хореографічних дисциплін; - має відповідний технічний рівень хореографічної підготовки, володіє прийомами розвитку хореографічних здібностей учасників хореографічних колективів; - виявив уміння самостійно і творчо готуватися до уроків та лекцій; - провів урок на відповідному фахово-науковому рівні, поряд з освітніми завданнями добре розв'язував виховні завдання, успішно керувався дидактичними принципами, враховував вікові і психологічні особливості учнів; - вміло підібрав нотний , аудіо, відео матеріал; - протягом проведення занять правильно оцінював рівень підготовки учасників, забезпечував активність учнів під час пояснення нового матеріалу, закріплення чи повторення. Розвивав в учнів навички самостійної роботи; - уміло керував увагою учнів, зумів досягти зразкової дисципліни учнів; - склав психологічну-педагогічну характеристику учня.
74 – 81	<p>Оцінку «добре» ставлять за:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виконання в повному обсязі індивідуальні завдання; - студент виявив уміння добре готуватися до уроку, користуючись незначною допомогою вчителя чи методиста; - урок проведено на доброму фахово-методичному рівні (володіння технічною підготовкою бажає бути кращою); - студент використовував ефективні методи і методичні прийоми, але не досить творчо або на уроці мали місце методичні недоліки, які все ж суттєво не порушили нормальної роботи; - на уроці дисципліна була добра, учні активно працювали, але їхня активність була нерівномірною або при окремих видах роботи, незначною; - мета уроку досягнута, але результативність з деяких видів діяльності недостатня. - склав психологічну-педагогічну характеристику учня.
64 – 73	Оцінку «задовільно» ставлять, коли:

	<ul style="list-style-type: none"> - виконання в повному обсязі індивідуальні завдання; - провів урок за своїм змістом науково та методично витриманий, однак студент допускав у поясненні неточності або не помічав помилок у виконанні певних рухів учнів; - студент недостатньо володіє хореографічною лексикою, має слабо розвинуті технічні навички; - під час проведення уроку студент допускав методичні помилки і це негативно позначалось на засвоєнні матеріалу учнями; - у випадках порушення учнями дисципліни практикант або не реагував на це, або не зміг нічого зробити; - результативність уроку невисока, хоча мета в основному досягнута. - склав психологічну-педагогічну характеристику учня.
60 – 63	<p>Оцінку «достатньо» ставлять, коли:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виконання в повному обсязі індивідуальні завдання з допусканням грубих помилок при оформленні; - провів урок за своїм змістом науково та методично витриманий, однак студент допускав у поясненні багато неточностей або не помічав помилок у виконанні певних рухів учнів; - студент слабо володіє хореографічною лексикою, нерозвинуті технічні навички; - під час проведення уроку студент допускав багато методичних помилок і це негативно позначалось на засвоєнні матеріалу учнями; - у випадках порушення учнями дисципліни практикант не реагував на це, і не зміг нічого зробити без допомоги керівника практики; - результативність уроку невисока, хоча мета в основному досягнута. - склав психологічну-педагогічну характеристику учня.
35 – 59	<p>Оцінку «незадовільно» (з можливістю повторного складання) ставлять, якщо;</p> <ul style="list-style-type: none"> - не виконання індивідуальних завдань, або виконав їх частково; - урок проведено на низькому фахово-методичному рівні, студент допускав багато грубих помилок, виявив незнання: фактичного матеріалу; - проводячи урок, практикант допустив грубі методичні помилки, внаслідок яких учні не засвоїли навчального матеріалу.

1 -34	<p>Оцінку «незадовільно» (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) ставлять, якщо;</p> <ul style="list-style-type: none"> - студент не володіє хореографічною лексикою, немає технічних навиків; - дисципліна на уроці була погана, а студент виявив безпорадність і не зумів налагодити її; - урок без результативний, практикант не досягнув поставленої мети; - допущені порушення режиму проходження практики; - дисципліна під час проходження практики була незадовільна, студент допускав багато пропусків без поважних причин; - студент допустив більше ніж 25% тривалості проходження практики по поважним причинам.
-------	--

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

- Згідно Положенню про порядок визнання результатів навчання, здобутих у формі неформальної та інформальної освіти Навчально-наукового інституту культури і мистецтв Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти відповідно до порядку визначеного законодавством. З

відповідним положенням можна ознайомитися на сайті Навчально-наукового інституту культури і мистецтв.

**Критерії оцінювання результатів
неформальної та/або інформальної освіти**

Форма роботи	Кількість балів
Гран-прі у Міжнародних конкурсах	10
Гран-прі у Всеукраїнських конкурсах	5
Лауреат I-III ступеня у Міжнародних конкурсах	7
Лауреат I-III ступеня у Всеукраїнських конкурсах	4
Публікації у закордонному фаховому виданні	10
Публікації у фаховому виданні	7
Публікації у не фаховому виданні	5
Участь у конференціях різного рівня	5
Призові місця за участь в університетських конкурсах наукових робіт	3
Призові місця за участь у Всеукраїнських конкурсах наукових робіт	4
Призові місця за участь у Міжнародних конкурсах наукових робіт	5
Студентська монографія за підсумками магістерської або бакалаврської роботи	6
Наукова робота у співавторстві	7
Предметна університетська олімпіада	3
Предметна Всеукраїнська олімпіада	4
Предметна Міжнародна олімпіада	5
Сольний концерт	10
Персональна виставка	10

Участь у виставках різного рівня (дизайн, проектування тощо)	4
Музейна діяльність	7
Громадська діяльність за фаховою підготовкою	3
Скайп-лекція/конференція	2

Диференційована оцінка з практики враховується разом з іншими оцінками на призначення стипендії, заноситься в Додаток до диплому. Результати складання заліків з практики заносяться до залікової книжки, в екзаменаційну відомість та до журналу обліку успішності.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИК

1. Навчально-оглядова практика з хореографії

Засвоєння практичних навичок професії хореографа, керівника хореографічного колективу, культурно-мистецьких закладів, професійних та аматорських хореографічних колективів, спеціалізованих хореографічних навчальних закладів починається з навчально-оглядової практики з хореографії студентів. Ця практика відбувається без відриву від навчального процесу, тобто після занять переважно у другій половині дня.

Обов'язковою умовою проведення практики студентів є наявність на базі практики досвідченого хореографа. Можливими базами для проведення навчальної практики є найрізноманітніші заклади, установи та організації, де існують аматорська та професійні хореографічні колективи (школи, гімназії, ліцеї, коледжі, дошкільні дитячі установи, позашкільні навчально-виховні заклади, театри, студії та інші установи) державні та приватні підприємства.

Перед початком практики на кафедрі хореографії та музичного мистецтва проводиться настановна конференція, у якій беруть участь студенти-практиканти та їх керівники від університету та бази практики. На ній відповідальний за проведення практики від кафедри хореографії та музичного мистецтва знайомить студентів та керівників з наказом ректора (додаток № 1),

вимогами щодо проходження практики, обов'язками студентів-практикантів та керівників. Для кожної бази практики з числа студентів призначається староста.

Метою навчально-ознайомчої практики є ознайомити студентів з діяльністю театральних, культурно-мистецьких закладів, професійних та аматорських хореографічних колективів, спеціалізованих хореографічних навчальних закладів, навчально-виховних комплексів, та змістом роботи керівника хореографічного колективу з основними видами діяльності хореографа.

Завданнями цієї практики є здобути знання щодо організації діяльності театральних, культурно-мистецьких закладів, аматорських хореографічних колективів, спеціалізованих хореографічних навчальних закладів специфіки роботи хореографа в різних закладах; ознайомитись з правилами, обов'язками, Ознайомитись і вивчити репертуар театральних, культурномистецьких закладів, професійних та аматорських хореографічних колективів.

Студенти-практиканти вивчають репертуар діючих культурно-мистецьких установ, набувають уміння організувати робоче місце хореографа (хореографічний клас); асистувати професійному хореографу під час проведення репетицій, та профорієнтаційної роботи; вести щоденник спостережень; складати план роботи. Практиканти виробляють навички виступу перед аудиторією з бесідами на хореографічну тематику та спілкування з адміністрацією бази практики.

Під час проходження практики студенти-практиканти повинні суворо дотримуватися правил охорони праці та протипожежної безпеки. Кожен студент отримує індивідуальні завдання, які повинен вчасно та якісно виконати і оформити відповідно до вимог.

Індивідуальні завдання

Під час цієї практики студенти повинні виконати наступні індивідуальні завдання (розподіл часу може бути зміненим залежно від специфіки роботи практиканта на базі практики):

1. Пройти інструктаж з правил поведінки і техніки безпеки.

2. Взяти участь у настановній конференції щодо проходження практики.
3. Скласти календарний план роботи.
4. Скласти графік відвідування місця проходження практики.
5. Заповнити щоденник спостережень.
6. Вести робочий зошит практиканта (після кожного заходу).
7. Ознайомитися з діяльністю театральних, культурно-мистецьких закладів, аматорських хореографічних колективів, спеціалізованих хореографічних навчальних, навчально-виховної установи за місцем проходження практики:
  - репертуаром театральних установ;
  - розподілом часу на різні види діяльності;
  - організації репетиційного процесу;
  - організації концертної діяльності;
  - вимогами щодо оформлення хореографічного класу (залу).
8. Бути присутнім під час проведення хореографічних занять, репетицій бесід.
9. Виконати індивідуальне завдання.
10. Оформити документи практики.

2. Навчально-творча практика з хореографії

Обов'язковою умовою проведення практики є наявність на базі практики досвідченого хореографа-методиста, керівника хореографічного колективу, аматорський колектив має звання Народного або Зразкового ансамблю танцю, діяльність танцювального колективу здійснюється на професійній основі, що надає можливість для вивчення діяльності керівництва колективом.

Можливими базами для проведення навчально-творчої практики з хореографії є найрізноманітніші заклади, установи та організації, де існують аматорська та професійні хореографічні колективи (школи, гімназії, ліцеї, коледжі, дошкільні дитячі установи, позашкільні навчально-виховні заклади, театри, студії та інші установи) державні та приватні підприємства.

Перед початком практики на кафедрі хореографії та музичного мистецтва проводиться настановна конференція, у якій беруть участь студенти-практиканти та їх керівники від університету та бази практики. На ній відповідальний за проведення практики від кафедри хореографії та музичного мистецтва знайомить студентів та керівників з наказом ректора, вимогами щодо проходження практики, обов'язками студентів-практикантів та їх керівників. Для кожної бази практики з числа студентів призначається староста.

Метою Навчально-творчої практики з хореографії є надати можливість студенту-практиканту вивчити діяльність керівника хореографічного колективу; вивчити планування роботи хореографічного колективу; вивчити документацію хореографічного колективу; на практиці освоїти організаційно-репетиційні дії керівника хореографічного колективу; опрацювати цей матеріал; дати теоретичну інтерпретацію отриманим даним.

Завданням цього виду практики є продемонструвати *знання* з вивчених фахових дисциплін сформулювати *уміння* роботи з хореографічним колективом *навички* формулювати теоретичні та практичні завдання роботи керівника хореографічного колективу та розв'язувати їх.

Практика є тим узагальнюючим джерелом, з якого студент-практикант повинен черпати свої знання, отримані зі всіх предметів в процесі навчання: методика роботи з хореографічним колективом, теорія і методика класичного танцю, теорія і методика українського танцю, теорія і методика народного танцю, теорія і методика сучасного танцю, теорія та методика бального танцю, мистецтво балетмейстера, майстерність педагогічної діяльності, – всі ці предмети в кінцевому результаті повинні бути спрямовані на підготовку майбутнього фахівця керівника хореографічним колективом, для роботи в аматорських та професійних хореографічних колективах.

Навчально-творча практика з хореографії студентів є основною ланкою, яка з'єднує навчально-науковий інститут культури і мистецтв і мистецький колектив в якому вдосконалюється навчання практиканта. Визначений для проведення навчально-творчої практики танцювальний колектив, чи хореографічний навчальний заклад набуває статусу пріоритетних і стають тою

«аудиторією» де формується професійні якості майбутнього керівника хореографічного колектив.

Під час проходження навчально-творчої практики з хореографії студенти-практиканти повинні суворо дотримуватися правил охорони праці та протипожежної безпеки. Кожен студент отримує індивідуальні завдання, які повинні вчасно та якісно виконати і оформити відповідно до вимог.

Завдання на час проходження практики

Під час навчально-творчої практики з хореографії студенти повинні виконати наступні і завдання:

1. Скласти календарний план роботи.
2. Вести щоденник практики.
3. Ознайомитись з статутною документацію бази практики.
4. Вивчити документацію керівника хореографічного колективу.
5. Вивчити ведення облікової документації хореографічного колективу.
6. Вивчити планування роботи хореографічного колективу.
7. Вивчити репертуар хореографічного колективу.
8. Приймати участь в організації концертної діяльності хореографічного колективу.
9. Вивчити діяльність керівника хореографічного колективу.
10. Провести дослідження учасників колективу.
11. Провести аналіз отриманих даних.
12. Ознайомитись і зібрати матеріали методичної роботи керівника хореографічного колективу.
13. Провести профорієнтаційну роботу про набір абітурієнтів до Навчально-наукового інституту культури і мистецтв СумДПУ імені А.С.Макаренка.
14. Описати діяльність керівника хореографічного колективу на базі якого проходить навчально-творчу практику з хореографії.
15. Розробити та оформити звітні документи практиканта

16. Провести демонстраційну презентацію зібраних матеріалів на підсумковій (заліковій) конференції.

3. Виробнича практика з хореографії

Процес підготовки фахівців в галузі хореографія завершується здачею державних іспитів. З метою створення умов для її здачі студенти проходять виробничу практику з хореографії.

Обов'язковою умовою проведення практики є наявність на базі практики досвідченого хореографа-методиста (балетмейстера-постановника, керівника хореографічним колективом) та можливості для здійснення постановочної роботи ансамблю танцю.

Можливими базами для проведення виробничої практики з хореографії є найрізноманітніші заклади, установи та організації, де існують аматорська та професійні хореографічні колективи (школи, гімназії, ліцеї, коледжі, дошкільні дитячі установи, позашкільні навчально-виховні заклади, театри, студії та інші установи) державні та приватні підприємства.

Перед початком практики на кафедрі хореографії та музичного мистецтва проводиться настановна конференція, у якій беруть участь студенти-практиканти та їх керівники від університету та бази практики. На ній відповідальний за проведення практики від кафедри хореографії та музичного мистецтва знайомить студентів та керівників з наказом ректора, вимогами щодо проходження практики, обов'язками студентів-практикантів та їх керівників. Для кожної бази практики з числа студентів призначається староста.

Метою Виробничої практики з хореографії (з відривом від навчання) є надати можливість студенту-практиканту здійснити постановочну роботу над створенням хореографічного твору; опрацювати цей матеріал; дати теоретичну інтерпретацію отриманим даним.

Завданням цього виду практики є продемонструвати **знання** з вивчених фахових дисциплін (мистецтво балетмейстера, теорія та методика класичного танцю, теорія та методика народно-сценічного танцю, теорія та методика викладання українського танцю, теорія та методика сучасного танцю, теорія та методика бального танцю, теорія та методика історико-побутового танцю,

соціальні танці та інші) сформувати **уміння** на практиці здійснити хореографічну постановку, **навички** формулювати теоретичні та практичні завдання постановочної роботи та розв'язувати їх.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Під час проходження виробничої практики з хореографії студенти-практиканти повинні суворо дотримуватися правил охорони праці та протипожежної безпеки. Кожен студент отримує індивідуальні завдання, які повинні вчасно та якісно виконати і оформити відповідно до вимог.

Завдання під час проходження практики

Під час виробничої практики з хореографії студенти повинні виконати наступні завдання:

1. Скласти календарний план роботи.
2. Підібрати тему для здійснення хореографічної постановки.
3. Підібрати музичний матеріал для здійснення хореографічної постановки.
4. Підготувати композиційний план постановочної роботи.
5. Підібрати репрезентативну вибірку матеріалів для проведення постановки хореографічного твору.
6. Провести дослідження учасників колективу, на який буде проведена постановочна робота.
7. Здійснити постановку хореографічного твору.
8. Провести аналіз отриманих даних постановочної роботи.
9. Провести демонстраційну-презентацію хореографічного твору перед комісією до складу якої входять керівники виробничої практики від університету і бази практики.
10. Опрацювати задуманий і отриманий матеріал.
11. Провести якісний аналіз отриманого результату.
12. Дати культурно-мистецьку оцінку результатам створення хореографічного твору.
13. Оформити документи виробничої практики з хореографії.

4. Виробнича хореографічна практика за фахом (магістр)

Виробнича (хореографічна) практика за фахом з відривом від навчання відбувається у другому семестрі згідно з навчальним планом та Освітньою програмою магістра: 024 Хореографія, галузі знань 02 Культура і мистецтво: Кваліфікація: Магістр хореографії.

Загальне навчально-методичне керівництво практикою здійснює кафедра хореографії та музичного мистецтва навчально-наукового інституту культури і мистецтв Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка.

Базою проведення практики є кафедра хореографії та музичного мистецтва навчально-наукового інституту культури і мистецтв Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, за потреби – регіону, професійні театри м. Суми, культурно мистецькі заклади, центри творчості дітей та юнацтва, дошкільні навчальні заклади, позашкільні навчальні заклади, спеціалізовані початкові заклади, школи. При виборі того чи іншого місця проходження практики керівник бере до уваги теми магістерських робіт студентів, аби забезпечити студентіві максимально сприятливе використання матеріалів практики у роботі над кваліфікаційною роботою.

Керівництво практикою, контроль за її проходженням, оцінювання результатів здійснює науковий керівник практики. Безпосереднє керівництво студентами на місцях здійснюють відповідальні особи за попередньою узгодженістю із керівництвом бази практики.

Мета практики: пошук, опрацювання, систематизація матеріалів, пов'язаних із підготовкою магістерської роботи студентів.

Завдання практики: попередня задача (магістерської) роботи.

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

- Ознайомлення із програмою практики, робочим планом, графіком праці, правилами оформлення документів звітності, характером і змістом індивідуальних завдань;
- Ознайомлення студентів із організаціями, де відбуватиметься практика, керівниками підрозділів, особами, відповідальними за проведення практики на місцях.

- Щоденна робота студентів над виконанням індивідуальних завдань.

КЕРІВНИКАМ ПРАКТИК ОBOB'ЯЗKОВО-ПPOBECTИ ІНСТРУКТАЖ З ПРАВИЛ ПОВЕДІНКИ І ТЕХНІКИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ПPOXOДЖЕННЯ ПРАКТИК

1. Під час навчально-оглядової практики з хореографії, навчально-творчої практики з хореографії, виробничої практики з хореографії, виробничої (хореографічної) практики за фахом перебуваючи на вулиці й ставши учасником дорожньо-транспортного руху, чітко необхідно виконувати правила дорожнього руху:

- рухатися по тротуарам і пішохідним доріжках, тримаючись правого боку;
- за межами населених пунктів, рухаючись узбіччям або краєм проїзної частини, йти на зустріч руху транспортних засобів;
- переходити проїзну частину тільки по пішохідних переходах, у тому числі підземних і наземних, а в разі їх відсутності – на перехрестях по лініях тротуарів або узбіч;
- категорично забороняється вибігати на проїзну частину, влаштовувати ігри на проїзній частині або поблизу неї, переходити проїзну частину не на пішохідному переході або не в усталених місцях;
- студенти навчального закладу повинні виконувати зазначені правила, а також інші Правила дорожнього руху України, знання про які були отримані на заняттях ОБЖ;

2. Під час навчально-оглядової практики з хореографії, навчально-творчої практики з хореографії, виробничої практики з хореографії, виробничої (хореографічної) практики за фахом перебуваючи в польових умовах, на вулиці, в спеціалізованих установах, приміщеннях, транспорті, студенти повинні чітко виконувати правила пожежної безпеки:

- забороняється брати з собою вогненебезпечні предмети, які можуть спричинити пожежу;

- забороняється застосовувати горючі матеріали; зберігати бензин, газ та інші легкозаймисті горючі рідини;
- застосовувати відкритий вогонь (факели, свічки, феєрверки, бенгальські вогні тощо), які можуть викликати загоряння;
- у разі пожежної небезпеки: наявності вогню, іскріння, диму, негайно вийти на повітря і викликати допомогу. Викликати службу пожежної охорони.

3. Під час навчально-оглядової практики з хореографії, навчально-творчої практики з хореографії, виробничої практики з хореографії, виробничої (хореографічної) практики за фахом перебуваючи на вулиці, в навчальному закладі, спеціалізованих установ, громадських місцях, приміщеннях, транспорті тощо, студенти повинні чітко виконувати правила з попередження нещасних випадків, травмування, отруєння тощо:

- категорично забороняється наближатися й перебувати біля будівельних майданчиків, кар'єрів, залишених напівзруйнованих будівлях для запобігання обрушень будівельних матеріалів й попередження травм і загибелі;
- категорично забороняється вживати алкоголь, наркотичні засоби, тютюнові вироби, стимулятори;
- категорично забороняється брати в руки, нюхати, їсти незнайомі дикі рослини, невідомого походження пігулки, тощо, що може призвести до отруєння.

4. У разі, якщо ситуація вийшла з-під контролю, зателефонуйте в службу екстреної допомоги за телефонами:

- «101» – пожежна охорона;
- «102» – поліція;
- «103» – швидка медична допомога;
- «104» – газова служба.

Коротко опишіть ситуацію, назвіть адресу де відбулася надзвичайна ситуація, назвіть своє прізвище, ім'я, номер свого телефону.

5. У разі можливості покиньте територію аварійної небезпеки.

ВИМОГИ ДО ЗВІТНИХ ДОКУМЕНТІВ

Загальні вимоги до оформлення звітної документації наступні.

Документи оформляються акуратно (матеріали подаються на паперовому носії. Шрифт "Times New Roman", кегль 14; міжрядковий інтервал – 1,5; поля: зліва, зверху, знизу, справа – 2 см; абзацний відступ – 1,25 см.) мають наскрізну нумерацію сторінок. Всі аркуші повинні бути зшиті. Папка зі звітними документами повинна мати титульну сторінку, на якій зазначаються прізвище та ім'я студента-практиканта, факультет та група; прізвища керівників від університету та бази практики; вид практики; термін проходження; назва бази практики.

Кожен окремий документ повинен також починатися з титульної сторінки, на якій зазначається прізвище та ім'я студента-практиканта, факультет та група, назва документа, час та місце проведення заходу (чи збору емпіричних даних). Звітна документація обов'язково повинна містити перелік всіх документів практики із зазначеними сторінками.

У звіті про роботу студенти детально описують всю виконану під час практики роботу. У випадку, коли студент проходить практику за угодою з підприємством чи навчальним закладом, звіт практики може складатися індивідуально з урахуванням угоди на цільову підготовку.

Оформлення звітних документів входить в час проходження практики. Їх перевіряють і затверджують керівники практики від бази та навчального закладу.

В кінці практики керівник від бази практики кожному студентові видає письмову характеристику про його роботу, ставлення до обов'язків, дисциплінованість тощо. В характеристиці обов'язково повинно бути зазначена рекомендація щодо зарахування роботи практиканта. Характеристику підписують керівник практики від бази та керівник організації і завіряють печаткою.

